

СТАНОВИЩЕ

относно конкурса за „доцент“ по научната специалност Икономика и управление, обявен в ДВ бр. 97 от 21.11.2023 год. с кандидат
гл. ас. д-р Росица Петрова Белухова - Узунова
от проф. д.ик.н. Юлия Маркова Дойчинова – Университет за национално
и световно стопанство определена съгласно Заповед № РД 16-42 /
19.01.2024 год. на Ректора на Аграрен университет – Пловдив за член на
научното жури

1. Кратко представяне на кандидата.

Кандидатът е бакалавър и магистър на Пловдивския университет, съответно по „Макроикономика“ (2009) и „Счетоводство и анализ“ (2010). През 2014г. защитава образователната и научна степен „доктор“ в Аграрен университет по Икономика и управление (Диплом ДР 67/03.11.2014г.). Същата година д-р Белухова-Узунова е назначена на академичната длъжност асистент, а през 2017г. е избрана и назначена за главен асистент в катедра „Икономика“ на Аграрния университет. Общият трудов стаж на кандидата е 9 години, 2 месеца и 28 дни.

2. Общо описание на научната продукция.

В конкурса за „доцент“ гл. ас. д-р Росица Петрова Белухова – Узунова участва с обща продукция от 34 труда, групирани по следния начин:

- ❖ Научни-публикации по номенклатурната специалност – 34 броя, от тях:
 - Публикации, свързани с докторската дисертация – 5 броя, които не подлежат на разглеждане;
 - Монография – 1 брой;
 - Публикации с импакт фактор – 18 броя
 - Публикации в рецензирани и реферирани научни списания – 9 броя;
 - Публикации в сборници от конференции – 1 броя;

Личното участие на кандидата в посочените 29 колективни труда се илюстрира с факта, в 19 - е първи автор, в 6 – е втори, а в останалите 4 - е трети и следващ автор.

За изготвяне на становището подлежат на анализ всички посочени публикации 29 броя.

Научната продукция на кандидата набира 587,77 точки и надвишава с 44 % минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2, 3 и 5 от ЗРАСРБ и Приложение към Чл.1а на ППЗРАСРБ.

3. Преподавателска дейност.

Учебна заетост на кандидатката през последните пет години е 4401 ч., което надвишава чувствително нормативно определената. Тя изнася лекции и води упражнения в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър.

Документацията по конкурса не съдържа информация за публикувани учебни материали и разработени учебни програми.

4. Научноизследователска дейност.

Представените научни трудове могат да бъдат групирани в пет тематични направления, както следва: биоикономика; конкурентоспособност на българското земеделие; влияние на ОСП върху българското селско стопанство; реструктуриране на аграрния сектор; прецизно земеделие и иновации.

Сред тях най-значими са резултатите и приносите по първото направление. На базата на задълбочен анализ на широк набор от литература са изведени дефинициите, визиите и концепциите за биоикономика, изяснени са основните сектори на биоикономиката и техния принос за развитието на концепцията, както и е оценена връзката на биоикономиката с устойчивото развитие, кръговата, зелената икономика и възможностите за зелен преход. Изведен е методически инструментариум за оценка на приноса на отделните сектори на биоикономиката в националното стопанство и е адаптирана е методика за оценка на потенциала на отделните култури за генериране на биомаса. Посочените научни приноси и методики могат да бъдат използвани при разработването на стратегически планове и други документи за развитие на биоикономиката.

Положителна оценка заслужават резултатите и научните приноси в областта на реструктурирането на аграрния сектор. Разработена е методика за анализ на различните направления на структурни промени в аграрния сектор и са оценени промените в структурно и секторно ниво в българския аграрен сектор. Оценени са основните социално-икономически предизвикателства пред развитието на

земеделието в България на национално и регионално ниво, като е направен комплексен сравнителен анализ със съседни на България държави-членки на ЕС. На тази основа са изведени различни модели на семейни ферми и са направени препоръки за промяна в политиките за развитие на фамилното земеделие. Тези разработки, заедно с направените препоръки за намаляване на дисбалансите и поляризацията в структурата на земеделските стопанства и постигане на балансирано и устойчиво развитие на регионите, могат да бъдат използвани при разработването на националната аграрна политика и редица регионални стратегически документи.

По отношение на конкурентоспособността на българското земеделие е адаптирана методическа рамка за анализ на три групи показатели, характеризиращи конкурентоспособността на производството на слънчоглед. Критично са оценени показателите за конкурентоспособността на лозаро-винарския сектор, икономическите резултати от различни видове пшеница, отглеждани при определени технологии на торене и посевни норми и др.

Направен е критичен преглед на развитието на Общата селскостопанска политика след присъединяването на България към ЕС и е адаптирана методика за анализ и оценка на разпределението на директните плащания по групи стопанства. На тази база е изчислено разпределението на директните плащания през различните програмни периоди след членството на България в ЕС и е направен комплексен сравнителен анализ между разпределението на директните помощи в България и други страни от Централна и Източна Европа.

Висока оценка заслужават разработките за връзките на Земеделие 4.0 с дигиталните технологии, интелигентното земеделие, както и различните визии и перспективи при анализа на концепцията. Същевременно е адаптирана методика за анализ и оценка на ефекта от прилагането на прецизни технологии при производството на меки плодове.

Научната продукция на кандидата е получила обществено признание. Девет научни статии са цитирани 11 пъти в специализирани научни издания.

Заедно с преподавателската си дейност, кандидатът развива и активна експертна дейност като участник в два национални проекти (ННП "Здравословни храни за силна биоикономика и качество на живот" 2019 - 2023, МОН и Иновационни

модели за повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства в България (АГРОИН), ДН 15-11/18.12.2018 г. 2018 - 2020, ФНИ) и един международен (New curricula in Precision Agriculture using GIS technologies and sensing data (CUPAGIS), 2018 - 2022, Erasmus+).

5. Забележки и препоръки.

Нямам съществени забележки по научната продукция на кандидата. Препоръчвам да използва резултатите от научните си изследвания за разработване на помагала и учебници, както и да публикува самостоятелни статии и студии.

6. Заключение.

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидата/ката считам, че гл. ас. д-р Росица Петрова Белухова – Узунова отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, тъй като:

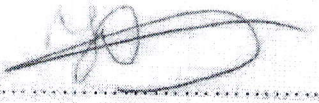
- е изграден преподавател в областта на икономиката и управлението на селското стопанство, който в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър, ежегодно значително преизпълнява нормативната учебна заетост на Аграрния университет;
- представя значителен брой научни публикации, издадени в авторитетни научни издания, които надвишават минималните национални изисквания и тези на Аграрния университет;
- научните публикации съдържат резултати с характера на научни приноси в актуални научни области;

Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната й/му дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а Факултетният съвет на Факултета по икономика при Аграрен университет – Пловдив да избере гл. ас. д-р **Росица Петрова Белухова – Узунова** за „доцент“ по научната специалност **Икономика и управление (селско стопанство)**.

Дата: 1.02.2024г.

ИЗГОТВИЛ

СТАНОВИЩЕТО:

(проф.д ик.н.Ю.Дойчинова)